

Familiestichting MORET

Nieuwsbrief nummer 6, maart 1995

NIEUWSBRIEF MORET NR. 6.

Het nieuwe jaar is alweer enkele maanden oud. De tijd gaat een stuk sneller dan onderzoek naar Moretten. Toch zijn wij weer een tot nu toe onbekende tak op het spoor:

EEN MARET DIE EEN MORET IS?

Op een plaats waar wij dat niet zo snel verwachten vonden wij een Jan MORET, namelijk in Medemblik in 1821. Hij was timmerman en sjouwer-man. Jan was geboren in Hilversum in 1775 als zoon van Cornelis Moret (geb. 1745 in Hilversum) en Anna van der Pol (uit Zeist). Zijn grootouders waren Jan Moret en Elsje van der Pas, waarvan we alleen weten dat ze in 1747 in Hilversum trouwden.

De Jan Moret uit Medemblik is getrouwd met Zwaantje Riesebos uit Leiden. Zijn zoon Johannis werd in Leiden geboren in 1801, trouwt in Medemblik ene Guurtje Goed en kreeg vier kinderen. Johannis en zijn vrouw Guurtje zijn al overleden als hun dochter Zwaantje in 1831 in Avenhorn trouwt met Cornelis Pieterszn Langedijk. In de huwelijks-

akte staat het volgende aangetekend:

".....en verklaren de nader te noemen getuigen in wier tegenwoordigheid dit huwelijk wordt voltrokken dat de overleden Johannis Morit, Johannis Moret en Johannis Maret dezelfde persoon is, welke in de verschillende overgelegde stukken voorkomt."

U begrijpt dat dit een aardige complicatie is. Het is heel goed mogelijk dat een flink aantal, zo niet alle, nakomelingen van Johannis met de naam MARET door het leven gaan. Jammer voor hen, lastig voor ons. Morit hebben wij nog niet gevonden maar in de telefoongids duikt regelmatig de naam Maret op. Wij houden u op de hoogte. Als u iemand kent die MARET heet, vraag hem/haar dan eens of hij/zij weet waar de familie vandaan komt.

Natuurlijk is er voorlopig geen aantoonbaar verband tussen deze Jan en onze stamvader Jacques Francois. Onbekend is immers waar zijn grootvader in Hilversum vandaan kwam. Misschien dat verder zoeken in het Rijksarchief van de provincie Noord Holland (in Haarlem) ons verder brengt.

NIEUWSBRIEF Nr. 6 I N H O U D

- MARET die MORET is?
- Artikel in de Vlaamse Stam, MOREZ, MORES of MORET?
- De Antwerpse Gilde Archieven; het St.Lucas Gilde
- Parochie Registers van de provincie Antwerpen
- Losse floddors
- Wie is deze MORET?

Dat de spellingsvarianties waar men vroeger niet zo zwaar aan tilde ons soms voor problemen zetten hebben we in een eerdere Nieuwsbrief al eens aan de orde gesteld. Het bovenstaande is er een voorbeeld van.

Een ander voorbeeld kwamen we tegen in een artikel over het geslacht MOREZ in het Jaarboek van DE VLAAMSE STAM van 1989. Volgens dit artikel verwijst de etymologie (woordafleiding) van de naam naar Noord-Frankrijk. Volgens Dr. Frans De Brabandere gaat de naam Morès terug op de Franse naam MORET en zijn verwanten Morez, Moré enzovoorts.

De naam zou een afleiding zijn van Moor of Maur in de betekenis van moor, zwart of donker. In de 19e eeuw kwam de naam Moret, Morez en Moré nog veel voor in de Arrondissementen Boulogne, St. Omer, Arras en Béthune.

De oudste stamvader die in het artikel genoemd wordt is Jean (Jan) Mores, die zich aan het einde van de 16e eeuw vestigt in Tiegem (Zuid-West Vlaanderen). Waar hij vandaan kwam is niet bekend. Net als bij onze stamvader dus.

ONZE STAMVADER KWAM UIT ANTWERPEN

Het enige dat wij zeker weten over de herkomst van onze familie is, dat de stamvader die in 1628 in Rotterdam trouwde uit Antwerpen kwam. Daar moeten we dus verder zoeken.

Alphons heeft in de loop der jaren, soms samen met zijn broer Jacques, al vele dagen doorgebracht in het gemeedelijk Vlaamse stadsarchief op zoek naar Jacobus (Jaques) Moret, hoogstwaarschijnlijk de zoon van François, want zo liet hij zijn eerste zoon dopen.

Als eerste bron kwamen in aanmerking, zoals bij ons de DTB (Doo-, Trouwen en Begraafboeken):

DE ANTWERPSE PAROCHIEREGISTERS

Die zijn in Antwerpen op kaart gezet, maar daarbij zijn fouten gemaakt, zodat werd aangeraden ook de registers zelf door te nemen. Dit leverde het volgende op.

ST JORISKERK

1610 gedoopt Catharina, dochter van Jan MORET en Catelijn.

1612 gedoopt Jancken, dochter van Jan MOERET en Joewisaa Moerey (?).

1615 Getrouwd Martin MORIAN met Margriet Matthijs.

1616 Gedoopt Elisabeth, dochter van Mertinus MORET en Mergareta Matthijs.

1620 Gedoopt Ludovica, dochter van Martin MORET en Margrite Matthijs.

1631 Getrouwd Joanna MORET met Georgius Herry.

1633 Getrouwd Bartholomea MORET met Vincentius Carneval.

ST JACOBSKERK

1652 Getrouwd Dona Maria Olympia Martinon MORET met Don Plarito Maralutio Michieli.

WALBURGISKERK (Protestant)

1656 begr. Godefridus MORET

CONCLUSIE

Onze stamvader of zijn vader komt in de Antwerpse parochieregisters niet voor. Maar er blijken wel families MORET in die tijd in Antwerpen gewoond te hebben. Probleem daarbij is, dat onze stamvader als protestant in Rotterdam trouwt, terwijl de parochieregisters katholiek zijn. Hij kan dus een "ketter" in de familie geweest zijn en gegevens over die groep zijn meestal vernietigd om vervolging te voorkomen. Het kan

natuurlijk ook zijn dat elders (in Vlaanderen of verder weg) zijn doop nog te vinden is.

Onlangs heeft de familie-stichting een diskette aangeschaft van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, te weten de "Totaalindex Klappers Parochieregisters" voor het Arrondissement Antwerpen. Dit om verder onderzoek in België te structureren. Helaas is de disk voor de stad Antwerpen (nog) niet beschikbaar. In de verschillende parochies buiten de stad zijn geen personen met de naam Moret aangetroffen. Wel werden namen als Morel, Mores en Morette gevonden alsmede enkele keren Moren, Morens, Mares etc. Zodra de gelegenheid zich voordoet zullen wij beginnen deze registers per parochie na te pluizen.

Vervolgens gingen we op een andere bron af:

DE ANTWERPSE GILDEARCHIEVEN.

Jaques Moret was in Rotterdam beeldsnijder (houten beelden en versieringen snijder), dus kwam het St Lucasgilde in aanmerking. Daarvan heeft het stadsarchief veel, want Antwerpen was destijds een van de belangrijkste kunstenaarscentra van Europa. Een groot deel van het archief (de "Liggen", d.w.z. de boekhouding) is gelukkig in gedrukte vorm met een goede index uitgegeven.

Daarnaast zijn er nog een aantal originele archiefstukken geraadpleegd. En er is nogal wat literatuur over verschenen.

Dit leverde de volgende gegevens op.
Een Jaques Moret komt in het St Lucas-
gilde niet voor. Wel een Jaques
Françoys:

1600 Jaques Fransen leerjongen bij Ser-
vaes van den Bloke, beelsnijder.

1605 als vrijmeester ontvangen: Jaques
Françoys, beeltnijder.

1622 Jakus François, beeld-snijder,
heeft een leerjongen.

1645/46 "Dootschuld" ontvangen van
Jaques Francois, beelthouder.

Het is onwaarschijnlijk dat deze Jaques
Françoys onze stamvader is, om twee
redenen:

1. Waarom zou hij nooit zijn familie-
naam MORET gebruikt hebben, ter-
wijl andere kunstenaars in die tijd
wel hun familienaam gebruikten?
2. Hoe moeten wij het betalen van de
"dootschuld" verklaren, terwijl Jac-
ques toen, voor zover wij weten, in
Rotterdam woonde en daar een gezin
had?

Hoe dan ook, de vermeldingen in het St
Lucasgilde brengen ons niet verder voor
de beantwoording van de vraag: waar
kwam de familie vandaan?

Dus naar een andere bron:

DE ANTWERPSE NOTARIELE ARCHIEVEN

Maar daarover in een volgende Nieuws-
brief.

HOE ZOEKEN WE VERDER?

De herkomst van de familie MORET
blijft boeien: was het nu Frankrijk of
Italië of Spanje?

Er is maar één goede manier om verder
te komen bij het beantwoorden van die
vraag: beginnen bij onze stamvader Ja-
ques Moret die in 1628 trouwde in Rot-
terdam als "jongesel van Antwerpen".
Zoeken in Antwerpen dus, zelfs als dat
naar een naald in een hooiberg is.
Maar ondertussen.....

LOSSE FLODDERS

Natuurlijk heeft het zin om ondertussen
elk oud gegeven over een Moret dat
men tegenkomt te noteren. Je weet
nooit of niet later blijkt dat er enig ver-
band met onze familie bestaat. Maar
zulke notities zijn eigenlijk alleen maar
"pro memorie" voor de fami-
lieonderzoeker, ze zeggen immers voor-
lopig niets over ons, totdat aannemelijk
gemaakt wordt dat er een familiever-
band bestaat. Zulke gegevens heeft Alp-
hons "losse flodders" genoemd. Hij
heeft er in de loop der jaren heel wat
verzameld. Een greep hieruit volgt (in
chronologische volgorde). Daarbij is
weggelaten de talloze oude vermelding-
en die betrekking hebben op de adellij-
ke takken van de graven "De Moret"
(sinds omstreeks het jaar duizend), om-
dat niets erop wijst dat wij daar iets
mee te maken hadden.

VLAANDEREN

1339 Jan MORET makelaar in Brugge.

1401 een Lombard MORET in Haelen.

1465 Arnoud Jansz MORET uit Rumbekke poorter in Brugge geworden.

1564 Jean MORET uit Laghiste (wat wijst op een Italiaanse afkomst) ter dood veroordeeld wegens ketterij in Valenciennes/Doornik.

1572 Jeanne MORET houdt ambtelijk afrekenboek bij in Valenciennes.

1577 Nicole MORET trouwt in Doornik.

1582 Simone MORET overleden in Doornik.

1598 Simon MORET trouwt in Doornik.

WALLONIE

1323 Jean MORET getuige in leenakte Luik.

1360 Willaume MORET in leenakte Luik.

ZWITSERLAND

1319 een familie MORET in kanton Freiburg.

1426 een familie MORET in Montbovon en Bex.

1433 een familie MORET in Hennens.

1437 een familie MORET in Ollon.

1548 een familie MORET in Bourg Saint-Pierre.

1551 Henri MORET uit Lausanne predikant in Vaud.

FRANKRIJK

1537 Aubert MORET beeldhouwt aan het kasteel Fontainebleau.

1542 Jean MORET geboren in Lille (Men kan dit ook onder Vlaanderen rekenen = Rijssel).

1548 Jean MOURETTE beeldhouwt aan de kerk van Abbeville.

1565 MORET predikant in Bourgogne.

1587 Alexandre MORET banketbakker in Eprenay.

ITALIE

Zie de bijdrage in deze Nieuwsbrief: "Komen wij uit Spanje?"

CONCLUSIE

Het enige dat uit deze "losse flodders" te concluderen valt is, dat de familienaam MORET zeer oud is en door heel Europa voorkwam.

Slotopmerking: Als er familiewapens zijn (zoals in Zwitserland) hebben die vaak een morenkop.

KOMEN WIJ UIT SPANJE?

In de vorige Nieuwsbrief gaven wij de resultaten weer van wat mevr. Nijhuis-Moret bij haar naspeuringen in Spanje over de naam MORET vond. Aansluitend daarop het volgende.

Tijdens een vakantie in Italië werd onze aandacht gevestigd op een in 1992 verschenen boek "I Moreschi", wat betekent "De Moorsen". De schrijver L.Conforti (een gefortuneerde kunstliefhebber) heeft, op zoek naar de herkomst van de bekende Italiaanse schilder Moretto di Brescia, zo'n 10.000 notariële akten uit de 14e-16e eeuw doorgenomen. Hij komt tot de conclusie dat er in die eeuwen heel wat emigranten uit Spanje naar Italië zijn uitgeweken, kennelijk van Moorse afkomst.

Hun namen en bijnamen wijzen daarop:

MORESCO	MORO
MORETTO	MORESCHINO
MORELLO	MORONE

Van sommige zijn portretten bewaard gebleven, waaruit blijkt dat zij een "Moors" uiterlijk hadden. Ook het grote naslagwerk van Bénizet over kunstenaars vermeldt in Italië heel wat van dergelijke namen:

1470 MORETTO di Lorenzo, beeldhouwer/architect in Venetië.

1475 Marco MORETTO, schilder in Arco.

1475 Giovanni Giacomo MORETTO, schilder in Brescia, broer van:

1475 Pietro MORETTO, schilder in

Brescia, vader van:

1500 Alessandro Bonvicino, genoemd MORETTO di Brescia, schilder.

1500 Marco Azio MORETTI, ivoorsnijder in Bologna.

1520 Juan MORETO, beeldhouwer/architect uit Florence, werkte in Spanje met zijn zoon:

1520 Pedro MORETO, beeldhouwer.

1550 Christoforo MORETTO, schilder in Cremona.

1550 MORETO da Torano, beeldhouwer.

1575 Thomasso MORETTO, beeldsnijder in Brescia.

1575 Mander (schrijver van het bekende boek over het leven van schilders) krijgt in Venetië les van een eenvoudige schilder MORETT ("die een reisende ghesellen was ghewoon werck te gheven").

Op grond van het feit dat een van de Antwerpse Moretten in de 16e eeuw geboren is in Moncarlieri (bij Turijn), lijkt het ons niet onwaarschijnlijk dat onze familie MORET via Italië uit het Moorse Spanje afkomstig is. Het zwarte haar van sommige familieleden wijst ook in die richting. Dus toch voor een tweehonderdvijftigste deel Moortje?

ZELF ONDERZOEK DOEN?

De gegevens over het geslacht MORET in Nederland zijn langzamerhand aardig bekend. De meeste donateurs weten inmiddels hoe zij afstammen van Jacobus Moret. Bij een aantal is de nieuwsgierigheid gewekt en zij willen ook de gegevens van hun moeder's familie of die van hun vrouw verder uitpluizen. Soms wordt de familiestichting benaderd met vragen zoals "hoe doe je dat?" Velen denken dat zoiets een dure of erg moeilijke klus is. Het tegendeel is echter waar, het is niet zo moeilijk en het kost wel veel tijd maar niet veel geld.

Voor de beginners enkele tips:

- Begin met het opschrijven van alle gegevens van uzelf en van nog levende familieleden en hoor die mensen uit.
- Vraag om trouwboekjes, geboorte uittreksels, paspoorten etc. om gegevens te controleren
- Maak een overzicht van de eerste drie generaties en noteer tenminste de plaats en datum van geboorten, huwelijk en overlijden.
- Probeer aan de hand van deze gegevens terug te werken tot voor 1900.
- Hierna kan men via de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister verder terugzoeken.
- Bezoek het Centraal Bureau voor Genealogie in den Haag. Daar beschikt men over "dossiers" van tienduizenden familienamen. De kans is redelijk groot dat er al veel bekend is.

In de Franse Tijd is in Nederland de bevolkingregistratie ingevoerd. Napoleon had die nodig om dienstplichtigen op te roepen. Voor die tijd werden dopen,

huwelijken en begrafenissen door de kerken opgetekend en de "gaarder" die de belastingen inde noteerde ontvingen voor ondertrouw en begraven.

De ambtenaren van de Burgerlijke Stand noteerden alle geboorten, huwelijken en begrafenissen in dikke boeken, de registers. Zo kwam er een geboorte register, een trouw register en een overlijdensregister. Die registers worden in de gemeentearchieven bewaard. Soms worden de gemeentearchieven in Streek Archieven bewaard. Om het zoeken in de registers te vereenvoudigen, zijn er indexen op die registers gemaakt. Voor elke 10 jaar is er een index die de 10-jaren tafels genoemd worden. Het is dus betrekkelijk eenvoudig om, als u de plaats en ongeveer jaartal van een huwelijk weet, in de index te zoeken naar een huwelijksakte etc. Is die gevonden dan kan men de akte (op microfiche) inzien. Op die akte vindt men o.a. de geboortedata en de namen van de wederzijdse ouders. Daarmee kan men dan weer verder terug tot ca. 1812.

Volgende keer de Doop- Trouw- en Begraafregisters van voor 1812. Heeft u vragen, stuur ons gerust een briefje. Wellicht kunnen wij u op gang helpen.

Nieuwsbrief

Familiestichting MORET

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Familiestichting MORET. Zij wordt twee maal per jaar aan donateurs toegezonden. De minimum donatie bedraagt fl. 20,-.

Inlichtingen bij de secretaris:

Aad MORET - Ernst Casimirstraat 24
3136 BB Vlaardingen - tel. 010-4748460
Redactie: Jao. en Alphons MORET

WELKE MORET IS DIT?

1. Weet iemand onder de lezers misschien, wie de L. MORET is die een artikel schreef "Zo haal je een hoog cijfer voor je examenopstel" in het Tijdschrift voor taalbeheersing 1993?
2. En wie weet wie MARGOT MORET is, die in 1986 een gedichtenbundel publiceerde met de titel "Onderweg"?
3. Wie was KARIN MORET die omstreeks 1980 een brochure schreef "Igor wil geen pionier zijn"?

DONATIES

Bij deze nieuwsbrief is een acceptgiro bijgesloten. Wilt u a.u.b. deze acceptgiro gebruiken voor betaling van de donatie? Dat scheelt de boekhouding enorm veel werk. Bijvoorbaat dank.

OP ZOEK NAAR VROUWELIJKE AFSTAMMELINGEN

Het adressen bestand van de familiesichting bestaat voor het overgrote deel uit mannelijke Moretten. Dat komt omdat het bestand is opgebouwd uit de telefoonboeken van Nederland. Dit houdt automatisch in dat getrouwde vrouwen niet in ons bestand zijn terechtgekomen. Voor zover die vrouwen zich niet bekend gemaakt hebben missen we die adressen nog steeds. Misschien zijn zij echter wel geïnteres-

seerd. Wij zouden die adressen graag toe willen voegen aan ons bestand om t.z.t. voor bijv. een familiedag een uitnodiging te kunnen sturen.

Overigens, zijn er adreswijzigingen? Laat ons dit a.u.b. even weten. Dan blijft ons adressen bestand uptodate en blijft u post van de familiestichting ontvangen.

Een telefoontje aan Aad Moret, 010-4748460 of een briefkaart p/a E. Casimirstraat 24, 3136 BB Vlaarding en is voldoende.

ECHTSCHIEDING.

Bij vonnis der Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, dd. 11 Juni 1877, Eerste Kamer, tusschen JACOBUS MORET, als Eischer, en CHRISTINA SÓPHIA ANTOINETTA VAN 't HUL, als Gedaagdesse, beiden wonende te Amsterdam; bij verstek gewezen, is het Involkij van partijen op den 4den Juli 1866 te 's-Gravenhage voltrokken, op de vordering van den Eischer verklaard door Echtscheiding te zijn **ONTREDDEN**, met al de gevolgen daaraan door de Wet gehecht.
De Procureur van den Eischer,
H. J. J. WEURMAN.

(37830)

Heden middag behagde het den vrijmstigen God... mijne teedergeliefde Huisvrouw, ANNA JACOBINA WITTE, met wie ik nog geen jaar in den gemesslijken Echt heb mogen leven, na eene zware en pijnlijke ziekte van ruim negen dagen, in den ouderdom van vijf en veertig jaren en omtrent zeven maanden, uit mijne liefdearmen wegtienemen, en, zoo ik vugig wensche, in zijne zalige onsterfelijkheid overtebrengen.
Dit zij tot communicatie aan Vrienden en Bekenden, van welker deelneming ik mij zonder Condolantiebriefven verzekerd houde.
Geervliet, den 17 Junij 1818. J. MORET, L. Z.

HERHAALDE OPROEP

Wij zijn nog steeds op zoek naar mensen die mee kunnen helpen met de layout van het familieboek. De samenstelling van het boek is helaas behoorlijk vertraagd. Wij kunnen echt wel wat hulp gebruiken, zeker omdat niemand van ons ook maar enige ervaring heeft